

BATTHYÁNY LAJOS ÁMK MŰVELŐDÉSI OTTHON ÉS KÖNYVTÁR JÁNOSHÁZA

Volt egyszer egy Iskolabútorgyár

Kiállítás a jánosházi Batthyány Lajos ÁMK Művelődési Otthon és Könyvtárban

2014. október 18 - november 15.

Soha nem tapasztalt érdeklődés övezte a szombat délután 17 órakor megnyitott *Volt egyszer egy Sportszergyár* című kiállítást. A Művelődési ház és a Honismereti kör által rendezett esemény az Országos Könyvtári Napok keretében valósult meg és a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Az Iskolabútor és Sportszergyár egykor Jánosháza és a környező települések életét alapvetően meghatározó üzem volt. Több mint négyszázan dolgoztak itt, egész családoknak, sőt generációknak adott munkát, megélhetést.

Az Iskolabútor és Sportszergyár 1967-ben vásárolta meg a romos, széthordott állapotban lévő téglagyárat és a község központjában lévő romos műemlék épületet. A műemlék épület adottságainál fogva nem volt fejleszhető, ezért a téglagyár területét jelölték ki fejlesztésre. A területen levő, még viszonylag jó állapotban lévő téglagyári szín gyenge minőségű felújítása után, 1968-ban kezdődött el a termelőmunka. A telephelyen még meglévő romos téglaszinek munkahellyé való átépítése 1973-ig tartott. 1976-tól 1980-ig részben saját hitelből, részben a kitelepítési alapból folyt az üzem rekonstrukciója. Ebben az ütemben új üzemsarnokok épültek, megoldódott a dolgozók szociális elhelyezése, a gyár fűtése és ipari gőzzel való ellátása.

Csővázás bútorokat, tömör fából készült bútorokat, sportszereket, szánkókat, tornapadokat, bordásfalakat, tornafalakat készítettek itt, valamint sátrakat és judo ruhákat varrtak.

A nyolcvanas évek vége felé az országban kialakult krízis az IBS helyzetét is megrendítette. A gyár ingatlanok eladásával próbált úrrá lenni a helyzeten, ezek az intézkedések azonban már nem segítettek. 1991-ben leállították a termelést, 1993-ban a gyár öncsődöt jelentett, 1995-re felszámolták a céget. A gyár emlékét ma már csak a még mindig használatban lévő iskolapadok, tanulóasztalok, székek és egyéb bútorok őrzik.

Felkerestük a gyár egykori igazgatóját Auerbach Józsefet és feleségét Pannikát, akinek a segítségével sikerült gyár vezetőségét, dolgozóit feltérképezni. Akit tudunk, személyesen kerestünk fel, akik szívesen bocsátották rendelkezésünkre a még mindig őrzött Iskolabútoros

kincseiket, belépőkártyát, brigádnaplót, kiváló dolgozó kitüntetések, korabeli újságcikkeket, valamint rengeteg fényképet, ami munka közben vagy valamilyen rendezvényen, kiránduláson vagy nőnapon készültek. A városban híre ment, hogy milyen kiállításra készülünk, az emberek sorra hozták a saját kis relikviájukat, mindent nem is tudtunk kiállítani.

Szándékunk az volt, hogy egy kellemes estére összehozzuk az egykori Iskolabútor és Sportszergyár dolgozóit, akik közt máig élő összetartozás-érzés uralkodik. A legendásan jó kollektíva nem hazudtolta meg önmagát: aki csak tehette itt volt a megnyitón. A vártnál nagyobb érdeklődés miatt a megnyitót teremről teremre vándoroltattuk, amit végül a nagyteremben tartottunk meg. A közel kétszáz ember nagy várakozással érkezett az eseményre, és akár egy osztálytalálkozón, olyan bensőséges örömmel és meghatódottsággal köszöntötték egymást. A megnyitón **Falka Bianka** fuvolajátéka és **Bors Géza**, a Honismereti Kör vezetőjének köszöntője után **Auerbach József**, a gyár egykori igazgatója állt mikrofon elé. A vendégek nagy örömmel hallgatták a humorban is bővelkedő beszédet, melyben az igazgató felidézte a gyárban folyó munkafolyamatokat és lelkesen emlegette azt a jókedvű szorgalmas kollektívát, amelyhez öröm volt tartozni.

A beszéd nyomán a hallgatóság évtizedeket repült vissza az időben és alig várták, hogy megszemlélhessék a kiállítást.

A kinagyított fotókon, tárolókban elhelyezett tárgyak segítségével, néhány késztermék bemutatásával és digitalizált képek kivetítésével segítettek feleleveníteni a múltat.

A szemlélők lázasan vették birtokba a területet, könnytől párás tekintettel nézegették a kihelyezett, megsárgult fotográfiákat és kutattak az ismerősök után. Magukba feledkezve nosztalgiáztak egykori önmaguk és szeretett munkatársaik láttán, majd fehér abrosz mellett, estébe nyúlóan idézték fel a szép emlékeket.

A megnyitón 142-en vettek részt, de ezután híre ment a kiállításnak, a régi dolgozók értesítették egymást, sokan jöttek Veszprém, Győr-Moson Sopron, Zala megyéből, Budapestről. A nagyszülők elhozták az unokáikat megmutatni, hol dolgoztak.

A tárlatot november 15-ig lehetett látogatni, ez idő alatt 324-en tekintették meg, tehát az összes vendégünk 466 fő. Elmondhatjuk, hogy ez volt intézményünk legsikeresebb kiállítása.

Jánosháza, 2014. november 26.

Varga Györgyné s. k.
könyvtáros

